

ADEM ZAPLLUZHA

**ÇFARË BËRA PËR TY
ATDHE**

Redaktor:
Prof. Dr. Fatmir Terziu

Recensent:
Prof. Dr. Fatmir Terziu

Lektor:
Veli Veliu

Piktura në ballinë :

Besim Lutolli - Beci

ÇFARË BËRA PËR TY ATDHE

ADEM ZAPLLUZHA

**ÇFARË BËRA PËR
TY ATDHE**

Shtëpia botuese

TRENDI

Prishtinë 2020

PËRTEJ DISKURISIT “LIND” DHE “HIJE” NË POEZINË E ADEM ZAPLLUZHËS

Prof,Dr. Fatmir Terziu

Konceptet e “lind” dhe “hije” janë të lidhura në mënyrë të pandashme me nocionet dhe idetë e udhë-jetës si forma didakte të pyetjes së tendosur dhe mjaft domëthënëse në vëllimin e ri poetik të autorit Adem Zaplluzha. Këto lidhje të pandashme diskursive bëjnë lidhje dhe ndasi për autoritetin, nënshtrimin, institucionin e vetë qasjes në lidhjen me Atdheun, prandaj, autori e ka titulluar “*Çfarë bëra për ty Atdhe*”. Në ligjërimin poetik të kontekstit kjo lidhje e pandashme mund të jetë çelësi për të kuptuar përfaqësimin e brendshëm dhe të jashtëm të kontekstit diskursiv të vargut në këtë vëllim poetik e më gjerë. Në dekadat e fundit shumë poetë, kritikë dhe analistë janë ndalur në krijimtarinë poetike të Zaplluzhës dhe të gjithë janë të mendimit se pikërisht kjo lidhje e ka bërë atë më efikase në disa prej vëllimeve të shumta të tij. Madje, “*Kosmogonia e një poeti kosovar*” gati në dy vëllime sjell mendime të gjata e të shtjelluara

të të tjerëve për poetin. Shtëpia botuese “Trend”- Prishtinë (2019) me redaktorë Bedri Neziri dhe Veli Veliu e bënë të ndjeshme e të lehtë kuptimin ndryshe të qasjes së koncepteve. Shumica e tyre janë përqendruar në konceptet e mirëfillta të poezisë së autorit, tek ato koncepte që janë vendimtare për ta cilësuar si të obligueshme ndalesën tek kjo krijimtari poetike. Por në të gjithë këtë ndërrmarje të gjatë të të tjerëve për poetin shihet një boshllëk i padeteminuar nga ana shkencore. Ky hulumtim ka për qëllim plotësimin e këtij boshllëku ekzistues në studimin e koncepteve të paraseleksionuara në këtë vëllim të ri të autorit dhe si shkas për të shkuar ndoshta dhe më tutje. Ne përqëndrohemi në paradoksin diskursiv me foljen “lind” dhe më tej me angazhimin tonë më të thellë për të emetuar dhe sqaruar pikërisht atë që struket dhe detajohet me hijen si pjesë e një diskursi më vete.

Paradoks diskursiv me foljen “lind”

Në një nga poezitë e poetit Adem Zaplluzha, pikërisht tek ajo me titull “*Kur isha në udhë të drejtë*”, e cila bën pjesë në vëllimin e ri

poetik “*Çfarë bëra për ty Atdhe*” diskursi logjik që meton formatin e foljes “lind” si një mishërim me ekzistencën dhe filozofinë e saj në këtë kontekst argumenton mes vargut se “Jo që kam qenë një fëmijë i llastuar/Por që nga çasti i lindjes/Vaji im i ngjasonte britmës”. Asaj britme që në ardhjen tërësore të ndërlihur me dhuratën Hyjnore të njeriut forca zanore i takon tingullit të jetës. Dhe ndërsa jeta pikëlidhet me këtë tingëllim, ajo që vjen pas është mori gërshetimesh pos veshëve dhe ndjesisë së vetë Njeriut. Njeriu që lidhet tërësisht me diskursin “Ne”.

Ne dëgjojmë tingullin që na bën të lumtur. Atë tingull që vjen nga errësira në dritë. Atë tingull që ne pastaj e quajmë jetë. Urim! Urimet më të mira, dollitë, shëndetet, lidhjet dhe zgjidhjet e ngrira në të gjitha rastet dhe memorjet. Drita që zbardh mëngjeseve e verbësve tona e mban ditën tonë për të kujtuar orën. Orën që mëkaton me kohën. Orën që imiton tonën. Dhe duket sikur na ndihmon të shkojmë në udhën tonë. Na ndihmon... Ndhmon gjithashtu për të analizuar ëndrrat tona të kahershme, edhe ato të përhershme. Ëndrrat që lidhen me veten, me shoqërinë njerëzore. Dhe aty pikërisht

për kohë ndalet, zhvilloset, hapërndahet, duke kërkuar rrënjët, duke ribërë planet.

Ndihmë! Dera nga hyri dhe u dëgjua ai tingull i lumtur duket e bllokuar! Shoqëria njerëzore kurrë nuk e ndihmoi ndokënd të zhblokonte derën. Ajo e vari të ardhmen e këij tingulli të lumtur mbi supin e “të panjohurit”. “I panjohuri” që iu shfaq ndër si një gjethe. Një gjethe që shpërthen nga sythi, ngjeshet tek filizi, zgjatet e gjerësohet dhe kërkon të hedhë sytë tej orës.

E një ditë... Një ditë dhe ajo gjethe, si çdo gjethe do të bëhet e thatë dhe e lodhur nga fati do të paloset, zhvetënohet, fillestohet në tokë të butë, baltë a ndoshta dhe në asfalt. Aty do të shënohet pandjeshëm se ajo ra nga Pema e Jetës. Vetëm Pema e Jetës mund të lëshojë dhe ritrasmetojë efektin e saj për respektin, rrugëtimin gjenerator të gjeneratave të jetës, ndërsa ne marrim vetëm tekst. Vetëm një tekst që tiktaket, lexohet, dihat dhe struket thellë në gjoks, ... paradoks. “*Nesër do të jetë vonë*” shkruan poeti Adem Zaplluzha. Në vargun e tij poetik këtë formë të tillë të mbetur pos tingullit lumturimtar si një gozhdë në gjoks, e thënë më qartë si paradoks, lexuesi metohet të mësojë se “Koha është t’i ujisim kujtimet/Po

nuk e bëmë sot/Nesër do jetë tepër vonë/Do vdesin të gjitha çastet e lumturisë/Do vdesin ashtu siç kanë lindur”.

Në këtë paradoks Zaplluzha shkon më tej tek poezia e tij “*Mos ia besoni atij*”, ku na dikton të vëmë veshin mirë se “Në këtë pllajë të puthjeve/Vetëm zogjtë/Lindin dhe vdesin vertikalisht/Zvarranikët /Deri në zvarritjen e fundit zvarriten”. Folja “lind” në të gjitha zgjedhimet e saj të lidhura me këtë paradoks metaforik, hyn natyrshëm në mjaft poezi të Zaplluzhës, duke na dhënë diskursin e plotë të arsytimit logjik. Tek poezia “*Deti dhe Ajo*” autori thotë “Kur zuri të më kafshojë/Në ashtë depresioni/Një këngë e lashtë /E pa kënduar hyjnore/Mbase u lind në mua/Dhe filloi të dëgjohet kori mbretëror”. Në poezinë “*Vetëm fjala dhe dashuria*” këtë transmetim diskursiv të poetit e gjejmë në këtë format: “Urrejtja është/Si një fëmijë i lindur dobiç”, ndërsa tek poezia “*Kurrë nuk e panë dritën*” duke ndjerë shiun e përlotjes, poeti na riformaton ëndrrën e tij të dhimbshme të adoleshencës “Ky shi i verdhë/Dhe i përlotur/Sa shumë i shëmbëllen lindjes sime/Sa shumë sa që m’i përkuajton /Shtërzimet e nënës plakë”.

Tek poezia “*Djepi dhe arkivoli*”, poeti thotë se të dy këto pjesë të absurdit udhëjetë janë “*Dy sinonime të pa ndashme/Njëri i lindjes/Dhe tjetri i vdekjes/Sinonim i ferrit dhen i parajsës*”. Në këtë dualitet poeti shqetësohet në thellësi të shpirtit të tij tek poezia “*Mbi flokët e pakrehura të gurëve*” me nocionin e vargjeve të mëposhtme “*Mbrëmë të përbeva me dashurinë/Ti nuk dëgjove asnjë fjalë/Për lindjen e kashelashave/Kurse shiu tredhak/Trokiste si i çmendur mbi gurët e varreve*”.

Në të gjithë vëllimin e tij të ri “*Çfarë bëra për ty Atdhe*” folja “*lind*” si diksurs imediat i jetës dhe i lidhjes me Atdheun sillet si një metodë më vete për të lexuar didaktin e saj, po aq dhe për të riformatuar kuptimin e saj diskursiv. Poeti në të tetë rastet e përdorimit në mënyrë të thjeshtë e të thellë na jep atë që përbën diksurs plotësor dhe jetik me foljen “*lind*” në disa forma dhe formate të saj vargore.

Konteksti emetues i hijes

“*Loti i lënduar i Atdheut*” është poezia e këtij vëllimi që hap siparin e emetues të hijes, në një kontekst më të gejrë të saj. Hija si tre-

dimensionalizëm i saj midis jetës dhe vdekjes në lidhjen me Atdheun, mbetet një zonë e errët (imazhi i vërtetë) ku drita nga një burim drite bllokohet nga një objekt i errët. Ajo zë të gjithë vëllimin tre-dimensional pas një objekti me dritë përpara tij dhe na qaset me tërë aspektualitetin e saj logjik në këtë poezi duke u fokusuar dhe në hijen morbide “Nga ato pjesë të gjymtyrëve/Që më kanë mbetur/Ende përkunden në trupin tim/Përkunden /Si hijet morbide në qiellin e vjedhur”. “*Këtu nuk dihet kurrë*” mes vargut dhe diskursit të fjalës “hije” na qartëson se vetë seksioni kryq i një hije është një siluetë dy-dimensionale, ose një projeksion i kundërt i objektit që bllokon dritën. Në këtë kuptim hijet e poetit lozin valle, dhe jeta duket e mbytur në hije, në zbrazëti “Ju thashë o njerëz prej hijeve/Kot jeni duke trokitur/Këtu nuk banon asnjë i gjallë/Vetëm të vdekurit mbrëmjeve vonë/Lozin një valle të lashtë mistike”

Pra prodhohet një “umbra, penumbra dhe antumbra”, që do të thotë një burim i dritës që pikë-hedh vetëm një hije të thjeshtë, të quajtur një “umbra”. Për një burim drite jo-pikë ose “të zgjatur”, hija ndahet në umbra, penumbra dhe antumbra. Sa më i

gjerë të jetë burimi i dritës, aq më e paqartë bëhet hija. Nëse dy penumbra mbivendosen, hijet duket se tërheqin dhe bashkohen. Kjo njihet si efekti i bliserit “Hije”. Dhe kjo është si një preambulë “*Mbi një arkivol të kalbur*” ku “Një kalimtar i uritur/Thotë se në këtë hapësirë mungon drita/I mungon edhe frymëmarrja/Nga sytë e lëbyrta/Burojnë hijet e thyera/Ai qante mbi një gur/Nuk di se çfarë guri ishte/Por megjithatë ishte gur i murrëm/Nga sytë e të cilit/Largoheshin disa lloje hijesh të verdha”. Ky lloj bliseri i hijes në vargun e poetit, si përdorim i qartë semantik na tregon se skicat e zonave të hijes mund të gjenden duke gjurmuar rrezet e dritës të emetuara nga rajonet më të jashtme të burimit të zgjatur të dritës. Aty ndodhet pikërisht rajoni i kërthizës, ku vetëtakohen dhe vetëmpleksen hijet me tërë format e tyre diskursive. Rajoni i kërthizës nuk merr ndonjë dritë të drejtpërdrejtë nga ndonjë pjesë të burimit të dritës, dhe është më i errëti. Një shikues i vendosur në rajonin e umbra nuk mund të shohë drejtpërdrejt ndonjë pjesë të burimit të dritës, ashtu sikurse ndodh dhe me atë që meton vargu i poetit, jo pa kuptim për këtë hije të lidhur me fatet e Atdheut.

“Vetëm heshtja e gurëve të murrmë”

si një poezi didakte, tipologjike e formatit të poetit, kërkon të na zhbirojë realitetin “S’ dëgjojmë as zëra të hijeve/Kambanat janë ndryshkur/Para disa qindra viteve/Vetëm heshtja e gurëve të murrmë/Kohë pas kohe/Murmurit një lloj lutjeje të panjohur”. Kjo hije e tipit penumbra tregon në të kundërt, se ndriçohet nga heshtja, mbarimi i jetës, nga disa pjesë të burimit të dritës që mbesin në gjatësi kohe të largët, duke i dhënë asaj një nivel të ndërmjetëm të intensitetit të dritës që pritet të emetohet si dritë për vetë hijen. Poeti mbetet në këtë pikë një shikues i vendosur në rajonin e penumbrës që pret të shohë burimin e dritës, por që është bllokuar pjesërisht nga objekti që hedh hijen.

Nëse ka më shumë se një burim drite, do të ketë disa hije, dhe këtë e di poeti, ndaj ai përqëndrohet aty ku pjesët mbivendosëse janë më të errëta, dhe kombinime të ndryshme të shkëlqimit ose madje edhe ngjyrave bëjnë rrokadën e tyre djallëzore. “*U varrosën pa lënë asnjë varr mbi tokë*” sjell poeti në vëmendjen tonë. dhe leximi i kësaj poezie forcon atë mesazh të tij se “Thonë se ishin njerëz të padukshëm /Hije të zeza mbi

tokat tona/Por gjithsesi ishin ushtarë/Dhe vrastarë/Të pamëshirshëm të cilët me shekuj/I dogjën dhe i poqën lisat dhe pemët”. Në këtë rast duhet më shumë ndriçim, jo se autori nuk e ka, dhe jo se nuk e di, por se sa më shumë të jetë ndriçimi më i përhapur, aq më të buta dhe më të padallueshme bëhen skicat e hijes, derisa ato të zhduken. Ndriçimi i një qielli të rrëmbyeshëm prodhon disa hije të dukshme. Dhe kjo është e kushtëzuar sikurse dimë nga efektet atmosferike. Mungesa e efekteve atmosferike difuze në vakumin e hapësirës së jashtme prodhon hije që janë të rrepta dhe të përcaktuara ashpër nga kufijtë me kontrast të lartë midis dritës dhe errësirës. Për një person ose objekt që prek sipërfaqen ku parashikohet hija (p.sh. një person që qëndron në tokë, ose një pol në tokë) hijet konvergjojnë në pikën e kontaktit. Një hije tregon, përveç shtrembërimit, të njëjtin imazh si siluetë kur shikon objektin nga ana e diellit, pra imazhi i pasqyrës së siluetës që shihet nga ana tjetër. Edhe poezia “*Asgjë tjetër përpos hijeve*”, apo dhe vëllimet e tëra poetike të mëparshme të autorit si “*Hijet e ndryshkura*”, poezi, “Qendra e kulturës”, Kastriot, 2010; .“*Mëkati i hijes*”, Poezi,

Shoqata e Shkrimtarëve “ Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013; “*Thirrmat e hijeve*”, Poezi, Shtëpia Botuese “Trend”, Prishtinë, 2015; “*Përballë hijes së mollës*”, Poezi, Shtëpia Botuese “Trend”, Prishtinë, 2016 apo dhe “*Mes gishtave të hijes*”, poezi, Shtëpia Botuese “Tend”, Prishtinë, 2019 na përcjellin kontekstin emetues të “hijes” në lidhjen me tërësinë dhe Atdheun.

Në vend të mbylljes

Unë e kam analizuar ngarkesën mesazhiere të vëllimit të ri poetik të këtij poeti, për të dëshmuar se autori përdor një rrugëtim të gjerë jetik për të prurë në syrin dhe vëmëndjen e lexuesit argumenta të qartë e tejet filozofikë në lidhjen e tij me Atdheun. Në këtë analizë disa faktorë tregojnë se poeti ka bërë një punë të shkëlqyer për të na sjellë jo thjesht një vëllim të shtuar në numrin e tij të madh të botimeve, por një libër me argument më të pjekur e tejet diskursiv. Një gjuhë e e pastër dhe tejet e qartë është dukshëm e ndryshme nga stili i shkrimit në fillim të librit, mesazhi ndryshon në të gjithë arsyen e një poezie duke marrë drejtime të reja, dhe nuk ka asnjë fjalë zhargonike më

afër asaj që i ka ardhur fundit nga njohuria e autorit, ndërsa ato shfaqen shpesh në fillim të reduktuara e të emetuara në qartësi e logjike. Sikurse u citua më lart lidhja semantike dhe diskursive në vargun e poetit Zaplluzha mes dy koncepteve diskursive “lind” dhe “hije” është një strukturë e detajuar, tipologjike, që e bën autorin të jetë i dallueshëm, vetvetja dhe më së shumti një pikë referimi për anën e tij të detajimit të mesazhit poetik.

Cikli i parë
Për këtë temë kaq delikate

DERDHESHIN SI LUMENJ TË EGËR

Nga lëkura jote e brishtë
I zhvesha të gjitha poezitë
Nën tingujt e kitarës
Perëndive ua shtrova në sofër
Çastet më delikate të kësaj nate

Ti sërish u shkunde butësisht
Mbase ishte koha e tërmeteve
Në sytë e tua të ndritura
Pashë vezullimin
Duke u dridhur si thupra e çeliktë

Ne ishim në një tjetër botë
Ndoshta as që mund të ishim ne
Nga thonjtë artificialë
Derdheshin si lumenj të egër
Stërkalat e djersëve të kuqe

Ti shikoje mëngjesin
Kurse unë me kokëfortësi pohoja
Se ende është fillimi i mbrëmjes
O sa shumë u grindëm atë çast
Për kohën që sapo kishte filluar

NDJEJ SE ATË NATË

Të kujtohet
Kur mbi gardhin e kujtesës
Harrove këmishën
Kurse unë pantallonat

Mbase ishte prag vjeshte
Ose fillim dimri
Por gjithsesi
Sapo e kaluam stinën e luleve

Nga një dritare e vjetër
Me xhama të thyera
Shikonte hëna
Kur për yjet atë natë
Dhamë një spektakël madhështor

As sot nuk më kujtohet
A thua vallë
Ishim ne
Ose vetëdija e pemës së mbjellë

Më duket se kaluan
Më shumë se njëqind vjet
Ose para pak çasteve
Na u ngjiz lëkura me trupin e mështeknës

KJO DHEMBJE E PASHËRUAR

Ik largohu moj sorrë e zezë
Kjo dhembje
Vetëm mua më përket
Njerëzit që nuk dashurojnë
S'ndjejnë asnjë dhembje

S'ndjejnë dhe nuk vuajnë
Dashuria është një plagë
E cila kurrë dhe askund
Nuk e gjeti
Shërimin e saj të pashëruar

Të thashë ik moj sorrë nate
Ikë nga fushëveprimi i ndjenjave
Kjo dhembje e pashëruar
Më përket vetëm mua
S'dua të ndaj asgjë me ty

Ik shporru përtej ikjes
Unë dhe kjo natë e verbët
Do ta vajtojmë
Njëra –tjetrin
Do ta vajtojmë deri në ekzaltim

Por ende ndjej lëkundjen e tokës
Ndjej se si atë natë
Me kënaqësi mëkoje demin e egër
Mëkoje dashurin e porsafilluar

SA SHUMË POETË

Sa shumë poetë dhe rapsodë
Shkruan vargje
Për hënë
Yjet
Dhe galaktikat

Përse unë të mos shkruaj
Për nallat e tua
Të drunjta
Dhe të ngjyrosura
Që trokëlljnë çdo mëngjes
Nëpër kalldrëmet
E shpirtit tim

KJO FLAKË E KY ZJARR

Të lutem e dashur
Eja kur më zë pikëllimi
Eja do i zbres yjet
Mbi flokët e tua kaçurrela

Kaq shumë jam i vetmuar
Po ta dije
Do vrapoje me tërë forcën e dashurisë
Për ta shkundur dhembjen

Kjo flakë e ky zjarr
Që digjet në mua
S'mund ta shuaj asnjë det
Përveç teje e dashur

Eja kjo vetmi qenka vrastare
Vret gurin dhe burrin
Eja preki telat e shpirtit
Që dridhen nga një tërmet i padëgjuar

NESËR DO JETË TEPËR VONË

Më trego e dashur
Përse të mos ikim nga mendimet tona
Të shkojmë në një oazë
Të shkojmë diku larg
Ku nuk vdesin njerëzit

Të shkojmë se vetëm atje
Mund ta gjejmë përjetësinë
Dashuria nuk është lule
E cila fishket
Në ditët e para të stinës

Koha është t'i ujisim kujtimet
Po nuk e bëmë sot
Nesër do jetë tepër vonë
Do vdesin të gjitha çastet e lumturisë
Do vdesin ashtu siç kanë lindur

MË TREGO SE KU ISHE

Ku ishe ti kur era frynte
Nëpër zgërbonjat
E shpirtit tim
Ishe zog nate ose flutura e verbët
Në luadhin e urrejtjes

Për të satën herë pyes
Ku ishe kur u shkundën pemët
U shkundën si dashuria
Nga një shelg i pikëlluar
Kurse zogjtë e fëmijërisë qanin në rrugë

Hë pra më trego se ku ishe
Kur më ngufate pikëllimi
Në përqaftimin e kujt
I shkunde vitet e tua
I shkund si gështenjat e egra

Më trego ku ishe kur nata
Lozonjare dëneste nën qershinë e lagjes
Dënesnin edhe kalldrëmet
Kurse ti si pela e egër
Shkunde duke e lënë peng fëmijërinë

MË VRIT TË MOS NDJEJ DHEMBJE

Zbrit nga qafa ime
Moj orë e ligë
Nuk kam më kohë të duroj
Drurin dhe gurin

Asgjë nuk dua më shumë
Se të tjerët
Dua vetëm me dashtë
Sa qenka e pashpirt kjo dashuri

Më lërë rehat
Largoi ato duar të vrazhdët
Më ngufat dhembja ime
S'kam më forcë t'i duroj këto plagë

O të përgjëroj eja sonte
Ose më vrit nga ajo lagësi
Më vrit të mos ndjej dhembje
Më vrit ose eja zgjidhja është e jote

PËR KËTË TEMË KAQ DELIKATE

Pusho pakëz
Nuk erdha për t'u grindur me ty
Unë jam poet
Fjalori im
Nuk u përket huliganëve
Por njerëzve të fjalës së bukur

Të thashë pusho
He të pushoftë
E liga që të ka kapërthyer
Unë erdha vetëm të bisedojmë
Për dashurinë nëse ke kohë
Për këtë temë kaq delikate

Unë kurrë nuk i shkunda pemët
E kujtimeve të askujt
Desha vetëm pak
Shumë pak nga dashuria
Që të më mëkoj si zana e malit
Në këtë moshë të shtyrë

AJO ISHTE NJË GRUA MISTERIOZE

Ajo ishte kudo
Dhe askund
Një ditë e takoja në kafene
Kurse ditën tjetër në rrugë
E dehur bërë tapë

Një ditë qante
Sa që thyente gurin e drurin
Kurse ditën tjetër
Këndonte më mirë se Inva Mula
një arie nga Rigoletto

Ajo ishte frymëmarrja e luleve
Dhe vdekja e zogjve
Ishte gjithçka që mund
Të konvertohej një grua
Ishte lule dhe pikëllim i rrugëve

Ajo ishte kudo
Dhe në secilin trotuar të qytetit
Shiste lule
Por kishte edhe dashuri
Ajo ishte një grua misterioze

NËSE MË FTON NESËR DO TË JETË VONË

Më pritë ose do vij një ditë
Vetëm lëri dritaret e hapura
I kam ngrehur shkallët e mendimeve
Kur fillon sterra e parë
Unë do i vendosi te dritaret e tua

O të lutem më pritë
Nuk kam më kohë
Nëse më fton nesër do jetë
Tepër vonë
Tepër vonë për t'i vendosur shkallët

Më pritë e dashur më pritë
Ti nuk di
Por unë ndjej se vdekja
Orë e çast po troket
Po troket në dritaret me xhama të thyera

Nuk di a thua vallë ke arsye
Për të mos më pritur
Siç më pritje dikur në adoleshencë
Mu atëherë
Kur i lidhnim nyje sekondat tona

ASNJËHERË NUK E PA HERBARIUMIN

Ishte dimër në dritare
Ose unë në shpirt ndjeja një ngricë
Por gjithsesi
Acari i tërbuar
Trokiste në muret e kujtesës

Në herbariumin e shkollës fillore
Rastësisht i pashë
Disa gjethe të fishkura
Dhe emrin tënd
Shkruar me gjethet e akacies

Dhe si në celuloid filmi
Para syve të mi
kalonin kalorësit që i dashurove
Por asnjëherë nuk e pa herbariumin
Ku ishte shkruar emri yt me gjethe trëndafili

NE MBETËM TË SHTANGUR

Të kujtohet pranvera
Mund të jetë edhe vjeshta
E një kohe të largët
Disi stinët më janë ngatërruar
Kur pamë në telat e telefonit
Se si putheshin dy zogj klandestin

Ti më kape për dore
Unë ta shtrëngova fortë tëndin
Dhe pas disa çasteve
Zogjtë e dashuruar
I braktisën telat e vesuar
Dhe shtyllat e telefonit

Ne mbetëm të shtangur
Të shtangur si një tramak i ngrirë misri
Kurse duart tona të njoma
I vendosëm në xhepat e grisura
Dhe kurrë më
Nuk u kapëm dorë për dore

JEMI PUTHUR ME SHIKIME

Të dytë vinim
Nga dy lagje të varfra
Ne vuanim
Për kafshatën e bukës
Kurse ju
Mallkonit qiellin për një rigë shiu

Më duket se asgjë nuk kishim
Përpos dashurisë
Shikonim njëri-tjetrin
Shikonim në sy me një sinqeritet
Sa e sa herë atë kohë
Jemi puthur me shikime

Më duket se ishim të lumtur
Nga gjoksi yt
Buronin lumenjtë e dynjasë
Kurse duart e mia
Si dy lopata gjigante
Kërkonin burimet e arta të lumenjve

VETËM FORCA E FLAKËS

Si iluzionet janë kujtimet tona
Vello të bardha
Dhe të kaltra mbulojnë
Qiellin e dashuruar të zogjve

Dy flutura të verdha
Ose të kaltra
Orë e çast fluturojnë
Përreth qiriut të dylltë

Fluturojnë dhe s'preken me gisht
Vetëm forca e flakës
I lëpinë si në adoleshencë
Ndjenjat e pazbuluara të rinisë

MOS I BESONI ATIJ

Në këtë pllajë të puthjeve
Vetëm zogjtë
Lindin dhe vdesin vertikalisht
Zvarranikët
Deri në zvarritjen e fundit zvarriten

Kush tha se mjellmat nuk dashurojnë
Nëpër këto gurore
Mos i besoni atij
Ai është gënjeshtar njeriu
Që s'di të vdes për dashuri

Me një rast pata thënë
Se nëse zogjtë dashurohen në fluturim
Përse njerëzit
Të mos dashurohen duke ecur
Trotuareve të mbjellë me lule

Asnjë kohë nuk vuan
Nga dizenteria
Ose nga kolla e keqe
Sa shumë vuajnë njerëzit
Për një puthje sa shumë vuajnë

DETI DHE AJO

Kur zuri të më kafshojë
Në ashtë depresioni
Një këngë e lashtë
E pa kënduar hyjnore
Mbase u lind në mua
Dhe filloi të dëgjohet kori mbretëror

Ajo ishte në atë valle antike
Këndoi si sirenat e Uliksit
Dhe deti i pamëshirshëm
I lëshoi krahët
Mbi supet
E lënduara të dashurisë

Deti dhe ajo dy sinonime
Të pangopësisë
Shikojnë në heshtje përmbytjen e dallgëve
Shikojnë dhe nuk e zgjasin dorën
Ta shpëtojnë të përmbyturin
Nga dashuria
Deti dhe ajo dy sinonime

UNË I MËSHOJA THUMBIT

Ky portret kjo natyrë e vdekur
M'i përkujtojnë çastet
Kur isha i dashuruar
Asnjë hap nuk bëra gjatë jetës
Pa fotografinë tënde

Ti ishe kudo me mua
Edhe në ëndrrën time
I kontrolloje lëvizjet e mia
Çfarë s' bëra në jetë
Që ti të jesh e lumtur pranë meje

Ngjau e kundërta e realitetit
Të në çdo kohë vuaje
Nga xhelozia
Ani që dashuria ka pakëz qejf
Por jo të përmbytet në detin e trishtimit

Që nga ajo kohë e ikjeve
Dhe e bredhjeve
Ne kurrë nuk i bashkuam mendimet
Unë i mëshoja thumbit
Kurse ti patkoit kali mbetej topall

OSE NJË FRIGORIFER

Unë të flas
Bisedoj në heshtje me ty
Ti je diku asgjëkund
As vetë nuk di se ku je

Por gjithsesi nuk je askund
Vetëm britmat e Othellos
Mund të të zgjojnë
Nga letargjia e jote shpirtërore

Sërish flas
Ti e rreh ujin në havan
Thyhen urat mes dy brigjeve
Era i shkulë flokët e pemëve

Kurse ti një copë akulli
Ose një frigorifer
I cili është në gjendje
Të punojë edhe pa rrymë

VETËM FJALA DHE DASHURIA

Fjalët e tua të thëna
Kanë mbetur si përmendore
Në kujtesën time
E di
Edhe heshtja e jote
Flet më shumë se çdo fjalë

Po e harrove puthjen e parë
Gurëzohet gjuha pa thënë asgjë
Andaj të lutem
Për çdo ditë e natë
Përsërite psalmin e dashurisë

Thuaju luleve se pa dashuri vdesin
Sërish po e përsëris vetveten
Urrejtja është
Si një fëmijë i lindur dobiç
Vetëm fjala dhe dashuria
Mund ta ringjallin njeriun
Nga një vdekje misterioze

KUR THUASH TË DUA

Ne mund të flijohemi për hiç gjë
Por nuk di
A kemi forcë të brendshme
Të flijohemi për dashurinë

Një qiri ndizet natë e ditë
Për të ua rrëfye rrugën
Të dashuruarve
Kurse lakmia të çon në mulli të huaj

Nëse dashurohesh
Mate vetveten me forcën e erës
Dashuria s' është shëlgje e pikëlluar
Por një ndjenjë e thellë shpirtërore

Kur thuash të dua
Duhet të kesh besim
Në fjalën tënde
Se përndryshe befasohesh për të keq

MU NË TË U DASHURUA DJALI

Gjërat në jetë çuditërisht rrjedhin
Nëpër ata ujëra të turbullta
Që ne i trasojmë
Me ose pa vetëdijen tonë

Thërrasim dashurinë
Me qindra emra
Duke mos kuptuar sa ajo
Ka vetëm një emër që fle në zemër

Dashuri është fluturimi i zogut
Qeshja e prindit
Ose hidhërimi i gruas
Pa dashuri nuk ka lumturi

Ishte dikur një zanë mali
E cila i mëkonte drurët dhe lisat
Mu në të u dashurua djali
Sa që gëzoi fisin i galdoi plisat

KURSE PAS DARKE

Eja sonte e dashur
Eja kur hëna
Parakalon si mbretëreshë
Parakalon luadheve
Nën ylberin e dashurisë së shirave

Eja të përgjërohem eja
Për darkë do t'i shtroj
Të gjitha poezitë e shkruara
Kurse pas darke
Mund t'i këndojmë në duet psalmet pagane

Të thashë eja po s'erdhe ti
Jam në gjendje t'i kapërcejë
Të gjitha pengesat
Do vij nëpër ato shtigje të pakalueshme
Por domosdo do vij te ti një ditë

EJA ASHTU SIÇ VJEN PRANVERA

Mos harro të lutem
Nëse nuk vjen sonte
Do të më shemben malet mbi kokë
Pa ty s'mund të marr frymë

Eja ashtu siç vjen pranvera
Me të gjitha lulet e bukura
Në gjoksin e stinës
Eja të lutem se do më vdesin kujtimet

O të përgjërohem me dashurinë
E perëndive
Eja se këto pritje të gjata
Më bëjnë të mos ndjehem njeri

Edhe sa më duhet të të pres
Që të çelin lulet
Në gjoksin tënd
Eja të lutem eja me buzëqeshjen e pranverës

NUK MUND TË DUROJ MË

Të përgjëroj mos u vono
Eja se kam filluar t'i dëgjoj
Piskamat e zemrës sime
Sa qenka e marrë kjo dashuri
Dreqi e ngrëntë
Sa qenka e çmendur kjo stinë e luleve

Nuk mund të duroj më
Po më ngufasin britmat e shiut
Në çdo hap ndjej
Tërmetet e mendjes
Kthehu me pranverën e dashur
Eja të mos më ngufas vetmia

Pasi që nuk më beson ti
Përse të më besojnë të tjerët
Sa më vret heshtja e jote
Sa më hapin vragë
Shikimet e të tjerëve
Eja të lutem ringjallmi pranverat

Prishtinë, 26 shtator 2019

Cikli i dytë
Çfarë bëra për ty atdhe

ASKURRË NUK U GJUNJËZUA

Më copëtoni
Në shtatëdhjetë e shtatë pjesë
Të pabarabarta
Sërish do jem si gjithmonë
Një tërësi e pandashme gjeometrike

Më ndanë stuhitë
M'i thyen pragjet e gurtë
Por unë prapëseprapë
Jam një tërësi e pandashme
Në universin e forcës sime

Po ju them nuk keni forcë
Të më ndani
E copëtoni në aq pjesë
Sa ka dëshirë
Shpirti i juaj gllabërues

Jam shkëmb i stralltë
I tokës mëmë
Ky atdhe i etërve
Askurrë nuk u gjunjëzua
Nën thundrat e pista çnjerëzore

AQ SHUMË BESUAM TE E NESËRMJA

Erdhën si stuhitë e liga
Dhe m'i përbuzën pragjet
Nëpër kasnakët e portave
I lënë fërkemet e urrejtjes

Dhe sërish ikën
Ikën diku
Në djall të mallkuar
Ikën mu nga andej që erdhën

Asgjë nuk më mbeti
Përpos urrejtjes
Dhe ofshamave
S'mbeti asnjë fërkem njerëzor

Aq shumë besuam te e nesërmja
Sa që u bëmë përmendore
Të ngrira
Në kujtesën e bariut të fishkur

KUR ISHA NË UDHË TË DREJTË

Thonë se kokëfortësinë time
E kam qysh nga fëmijëria
Për çdo pashkë
Kinse paskam thyer
Që në mëngjesin e parë vezët e ngjyrosura

Nuk kisha lënë pa i prekur
As muret e kambanores
Jo që kam qenë një fëmijë i llastuar
Por që nga çasti i lindjes
Vaji im ngjasonte britmës

Nuk kisha lënë këndes në fshat
Që ta zgjoj mëngjesin
As qenin plak
Të leh kalimtarëve të vonuar
S'kisha lënë dy gurë bashkë

Kuptova se kurrë s'kisha kënduar
Zëri im i shëmbëllente britmës
Nuk duroja asnjë padrejtësi
Kur isha në udhë të drejtë
Edhe perëndive u thosha jo

SILLEJ SI OREOL

Gjithmonë dhe kudo
Dëgjoja zërin tim kryengritës
Ani që kurrë në jetë
S'këndova asnjëherë

Nuk di isha unë
Ose heshtja
Mbisundonte si një makth
Qenien time të dërmuar

Por diçka e panjohur
Sillej si oreol
Përreth kokës sime
Të pabindur asnjëherë

ANI QË VDEKJEN KURRË NUK E PRANOVA

Më shikoni
Nuk jam asgjë tjetër
Përpos një copë ashti
Ngjitur për një lëkurë të zeshktë

Nga duart e mia
Pikojnë rrebeshe shirash
Në çastet kur vdesin agimet
Ylberet duken si lule të fishkura

Nuk ju thashë asgjë
Përveç asaj
Që më lëndon deri në vdekje
Ani që vdekjen kurrë nuk e pranova

Sërish po ju them
Më shikoni si kandilin e dylltë
Që digjet i heshtur
Në natën e dytë të pashkëve

Nga lëkura ime
Si asnjëherë më parë
Burojnë stuhitë përplot rrebeshe
Burojnë tok me stinët e lënduara

KURRË NUK E PANË DEDITËN

Në orët e liga
Ah në çastet e liga
Kur shkyçen yjet
Qielli i mrrolur nga lotët
Vajton ikjet e meteorëve

Dy duar të bardha
Si dy pëllumba
Na i sjellin zarfet e kaltra
Qielli i nxirë nga dora e piktorit anonim
I shtrydhë kujtimet e yjeve

Sonte më nuk kam lot
Nga sytë e mi pikojnë stalagmitet
Këto shpella të egra
Kurrë nuk e panë deditën
As ëndrrën e parë të adoleshencës

Ky shi i verdhë
Dhe i përlotur
Sa shumë i shëmbëllen lindjes sime
Sa shumë sa që m'i përkujton
Shtërzimet e nënës plakë

LOTI I LËNDUAR I ATDHEUT

Nga ato pjesë të gjymtyrëve
Që më kanë mbetur
Ende përkunden në trupin tim
Përkunden
Si hijet morbide në qiellin e vjedhur

S'ka çaste që nuk më kujtohen
Ikjet e zogjve
Ikjet e trishtuara
Përtej shtatë deteve
E shtatë maleve të djegura

Besoj se ju kujtohen edhe juve
Ikjet biblike
Për një dallim të thjeshtë
Ne nuk e mbanim kryqin në shpinë
Ishim të ngarkuar me kryqin e trishtimit

Atë ditë rigonte një shi i sertë
Rigonte mbi përparësen
E Fushës së Mjellmave
Në lotin e lënduar të atdheut
Rigonte shpirti i thyer i rënkimeve

KAM NEVOJË SONTE

Pak vend
Vetëm dy gishta tokë
Në këtë lëndinë të kositur
Pak vend për ashtin tim
Që rritet djerrinave
Si një bonjak tërë trishtim

Këtij dielli të grisur
Si një këmishë lufte
Nuk i ka mbetur asnjë shpresë
Nga ullinjtë e djegur fushave
Si rrëshira e verdhë
Digjen fushat e pambarimta

Për pakëz vend
Ka nevojë kjo tokë e pjekur
Sa pak vend na duhet
Nën këtë diell të acartë
Që t'i ngrohim eshtrat e betejave
O për sa pak vend
Kam nevojë sonte
Që ta mbështes kokën e dermuar

MË VARROSNË NË STOM TË UDHËS

Nga liria e deri këtu
I shkelëm më shumë se shtatë male
Lisave ua vumë nga një shenjë
Që të mos lëndohen
Nga bishtat e sëpatave

Ecëm përtej çdo mundësie
Dhe pamundësie
Ecëm për t'i hapur portat e hekurta
Të robërisë
Në fund të rrugës u takuam me lirinë

I pamë edhe dezertorët
Gjeneralët pedofil
Por për liri na duhet të sakrifikojmë
Edhe dashurinë
Por jo atë ndaj atdheut

Për të s' duhet të ketë asnjë kompromis
Nëse duhet po që se tradhtoj
Më varrosni në stom të udhës
Që udhëtarët e vonuar
Të pështyjnë mbi varrin tim të nëmur

QËNDRON PËRBALLË ÇDO STUHIE

Shiko këtë plumb të ngulur
Mbi shtatin e rrapit plak
Fatmirësisht
Shpëtoi për një fije floku
Ata të huajt
Deshën të ja qëndisin ballin

Por ja që atdheu dhe fati i mirë
Kishin nevojë për atë burrë
Ju thashë se shpëtoi pahiri
Të huajt
Sa shumë deshën kasapët
Ta vrasin trimin e maleve

Preke këtë plumb në gjoksin e bronzte
U doli përballë cerberëve
Qëlluan me qindra batore plumbash
Por s'leviz dot nga vendi përmendorja
S'leviz qëndron përballë çdo stuhie
Që frynë në drejtim të atdheut

Prishtinë, 26 shtator 2019

KËTU ATJE DHE GJITHKUND

Jo mor jo ne nuk erdhëm këtu
Ishim para të gjithëve
Edhëm para perëndive paganë
Brenda lashtësisë të këtij guri
Ishim dhe do jemi
Dem baba dem do qëndrojmë këtu

Cili tufan i egër
Mund të na i shkul rrënjët
Ku ne i themi bukës bukë
E ujit ujë në këto troje
Po nuk patëm se çfarë me ngrënë
Kafshojmë gurin e dheun

Kafshojmë ashtin e kësaj toke
Për një të nesërme
Për fatin e fisit të pavdekshëm
Këtu atje dhe gjithkund
Ku flitet kjo gjuhë Hyjnore
Do jemi beden i atdheut

Jo mor jo ne s'erdhëm këtu
Por hordhitë e egra
Na zunë në gjumë
Na prenë në besë
U bëmë të huaj në vatrat tona
Ku para zotave qanim dhe këndonim shqip

HAPI PORTAT E NGRIRA MOJ EVROPË

Evropë moj hapi portat e hekurta
Njëqind vjet trokasim
Në lëkurën tënde të trashë
Ne këtu para teje
Patëm një fe
Dhe patëm një atdhe

Ta dhamë emrin kur ishim këtu
Ta dhamë shpirtin e kombit tonë
Evropë këndellu
Zgjohu
Nga letargjia vdekjeprurëse
Zgjohu Evropë e ligë

Pa pikë faji na vendose
Në këtë gropë
Na i hap dyert moj Evropë
Hapi portat e ngrira
Se një ditë edhe ti do të mbytesh
Në mëkatin e kryer para një shekulli

S'na lë asnjë derë të hapur
Moj Evropë e Fishtës
Na e mbylle shpresën dhe fatin
Me nëntë dryna të mistershëm
Hapi portat e ngrira
Moj Evropë e Fishtës

PËR ÇDO DITË E NË ÇDO KOHË

Disa trishtime nga betejat e përgjakura
Që na kanë mbetur në kujtesë
Nga gërryejnë mendjen
Na gërryejnë si me ingranazhe të ndryshkura

Mund të jetë edhe më ndryshe
Asgjë s'na mbeti nga beteja
Përpos flamujve të grisur
Dhe kuajve të ngordhur

Si një pengë i pashëruar
Na mbeti dhembja
Sa herë që shikojmë fushëbetejën
Na dalin parasysh kalorësit e mjegullave

Një zonjë në stom të udhës
Për çdo ditë e në çdo kohë
Pret të kthehet kalorësi i lirisë
Pret të vetmin djalë që u flijua për atdhe

QË PA ASNJË DRUAJTJE

Do t'i hapi të gjitha portat
E urave të mbyllura
Do t'i hapi
Të kalojnë si nëpër legjenda
Kalorësit e zjarrtë të rrufeve

Do i hapi edhe portat e qiejve
Për engjëjt
Që na vizitojnë
Me një trëndafil të kuq
Në maja të qerpikëve

Do i hapi edhe portat e kujtimeve
Për ushtarët e atdheut
Për ata djelmosha
Që pa asnjë druajtje
U shndërruan në përmendore

KACAFYTEMI ME KONTEJNERËT

Ku ishit ju që nuk e dëgjuat
Gjëmën e trishtë të atdheut
Malet tona ndizeshin në flakë
Kurse ju
Nëpër metropole
Ishit mysafirë i dritave të kuqe

Ku jeni sot kur për një kafshatë
Kacafytemi me kontejnerët
Mbase na shikoni
Me ndonjë tejqyrë zmadhues
Se si zvogëlohen
Kafshatat e përtypura

Mjaft më u ngopëm
Me patriotizmin folklorik
Neve na duhet diçka më tepër
Diçka më shumë
Se buka dhe liria
Na duhet shteti jonë i mirëfilltë

JASHTË FRYNË ERA JASHTË BIE SHI

Binte një dëborë e kuqe
Binte edhe shi
Mbështetur për dyfekun
Vajtonte shtatori zi

Jashtë dëgjohej piskama
Shpirti ulërinte si një bishë
Mbi një varr dëneste e ëma
Dëneste dhembje tjetër s' kish

Si pegun qante era
Stuhia s'ndalej kurrsesi
Larg shumë larg është pranvera
Lokja ka mbetur me duar në gji

Frynë një tufan i çmendur
S' ndalet kurrsesi
Qanë një shpirt i humbur
Jashtë frynë era jashtë bie shi

ECIN E ECIN ME DUAR TË MPIRA

Mes klithmave dhe stuhisë
Shihej një plumb bredharak
Mbase ishte ora
E ligësisë
Ose fati i keq
Mbi një stom
Dëneste si çilimi nga pak

Mbase ishte nata e dytë
E kërsëndellave
Në hedh piqeshin mishrat
Dëgjohej diku larg
Mekërima e edhave
Ose nën dheun e shkrihtë
Në heshtje vajtonin shpirtrat

Dimrat këtu ecin me dhëmbë të ngrir
Kurse njerëzit
Nën qullet e kuajve
I fshehin këmbët
Ecin e ecin me duar të mpira
Si misrave të kalbura
U derdhen dhëmbët

DJEPI DHE ARKIVOLI

Thonë se kur vjen ora e vdekjes
Njerëzit pa dashje
I afrohen djepit të fëmijërisë
Dhe i kërkojnë me hamendje
Lodrat e thyera

Ashtu thonë unë u besoj njerëzve
Pa djepin e fëmijërisë
Askush s'ka dëshirë të vdes
Sa e sa herë në mungesë të djepit
Na del në ëndërr arkivoli i verdhë

Djepi dhe arkivoli
Dy sinonime të pa ndashme
Njëri i lindjes
Dhe tjetri i vdekjes
Sinonim i ferrit dhe i parajsës

ERA SËRISH FRYNTE E NUK NDALEJ

Ishte natë
Era e verdhë fshikullonte
Fshikullonte
Me forcën e saj apokaliptike

Binte edhe një shtrezë
E imtë
Binte mbi flokët e drunjve të ngrirë
Në heshtje si në varr
Dëgjohej gjëma e natës së plagosur

Asnjë njeri nuk pashë
Mes gjetheve të fishkura
Drurët dhe gurët
Këndonin në duet një psalm
E cila është kënduar
Para njëqind ose dyqind vjetëve

Kurse era nuk e ndal
Zërin e saj trishtues
Qanë si një kalama
Nëpër pragjet e faltoreve
Qanë dhe dënes
Furtuna e pa mëshirshme

Malet e gjunjëzuar
Rënkojnë si plakat e sëmura
Era sërish frynte
E nuk ndalej

Dy korba të zinj
E zunë qiellin me flatra sterrë
Një frymëmarrje e ngushtuar
Dridhet e përdridhet
Si teli i ndryshkur i kitarës

POR PRAPËSEPRAPË

Kam parë e takuar
Disa lloje korbash në jetë
Disa kurrë nuk e ndalnin këngën
Kurse disa të tjerë
Nuk menin me krakëllimat monotone

Kalonin udhëve të paudhë
Të veshura me kostum të zi
Dhe me atë të bardhë
Korba me bojë nate
Dhe ata të tjerët me bojë drite

Por gjithsesi ishin korba
Këndonin mbi varre me zgërbonjë
Dhe në degët e lisave të kalbur
Megjithatë kurrë s'pushuan
Kракëllimat e korbave me disa ngjyra

Korba të bardhë si bora e ngrirë
Korba të zi
Që shëmbëllenin netëve me furtunë
Por prapë se prapë
Kurrë nuk u bënë pëllumba

DUA QË KËSHTU TA DUA ATDHEUN

Asgjë më nuk më duhet në këtë botë
Vetëm pak vend e dritë
Një gotë verë të kuqe Kosove
Dhe një libër të vjetër
Ta shfletoj të kaluarën biblike të atdheut

Çfarë do të doja diçka më shumë
Nëse kërkoj
Më tepër më vraftë Zoti
Mu atëherë kur dielli ia jep Zenitit
Dua që kështu ta dua atdheun

Me pak kripë dhe bukë
E me shumë dashuri ndaj sinorëve
Ta mbrojmë gjakun e derdhur rrëke
Ta mbrojmë të kaluarën përvuajtur
Për ta ndërtuar të nesërmen krenare

MBASE DUHET TË KËNDOJMË

Çuditërisht sonte nuk dëgjuam
Asnjë këngë
Në llagëmin e tretë
Era qante si fëmijë
Stuhisë së egër i dridheshin nofullat
Qante edhe ylli i mëngjesit

Më duket se dënesnin edhe varret
Dëneste shelgu i pikëlluar
Lot të kristaltë
Derdheshin nga sytë e hënës
Vallë përse kjo gjëmë nate
Dëgjohet kaq i trishtuar në këto çaste

Mbase duhet të këndojmë
Si kurrë më parë
Shoku jonë nuk vdiq nga frika
Por e zuri në befasi
Plumbi i armikut
Ja pra përse duhet të këndojmë sonte

DUKEJ SI NJË PROBLEM MATEMATIKOR

Shohim nëpër rrugë
Shpirtra pa gjak
Që gjithmonë
E gjithmonë pulsojnë dhembje
Zemra të thyera njerëzish
Që aq shumë i besuan lirisë

Gra të përdala bredhin sokakëve
Si pulat e lagura në shi
Unë nuk e mendova kështu atdheun
Desha të jetë
Një dhëndër krenar
Me një qeleshe si dëbora e Sharrit

Dikur atdheu im i përvuajtur
Ishte një problem
I pazgjidhur matematikor
Me dy ose më shumë numra
Të panjohura
Problemi pa asnjë zgjidhje

MBI SHTATIN E LËNDUAR TË RRAPEVE

Ishte dimri i acartë
Ne nuk i pamë të vdekurit
Nëpër llagëme
Pamë vetëm flamuj të grisur
Dhe korba të uritur

Ju thashë se dimri ishte i rreptë
Më dhëmb të hekurt
Kafshonte ashtin e drurit
Kurse djelmoshat me sholla të grisura
Butësisht shkelnin mbi akullin e përjetësisë

Po ju them se ishte me të vërtetë
Një dimër i paparashikueshëm
Shollat e ngrira
Ngjiteshin për shpirtin e ngrirë
Të acarit ballkanik

O ju nuk mund të kuptoni
Se si dukej dimri dhe lufta
Në malet e vrara të Kosovës
Ishte një kasaphane e vërtetë
Mbi shtatin e lënduar të rrapeve

KA ÇASTE NË JETË

Vonë kuptova
Tepër vonë u këndella për çastet
Që vijnë aq të papritur
Sa që befasohen
Edhe pëllumbat e egër

Nga një degë e këputur
Rra një pëllumb
Dhe kurrë më nuk i hapi krahët
Në drejtim të qiellit blu
Të fluturoj kah portat e lirisë

Ka edhe çaste më të vështira
Kur nga llagëmi i vdekjes
Nuk mund ta shpëtosh shokun
As vetveten
Ka çaste në jetë kur ndjehesh i pajetë

ÇFARË BËRA PËR TY ATDHE

Unë nuk mund të them
Se baltë e pluhur do të bëhem
Jam një copë balte e pavlerë
Grimcë pluhuri
Nuk bëra asgjë për ty atdhe
Kur më thërriste
Gjaku i pavdekshëm kësaj toke

Nuk di si mund të marr frymë
Nga kjo dhembje
Që ma rëndon shpirtin
Çfarë bëra për ty atdhe
Që ti të krenohesh me mua
Zura trenin e parë
Kur më dëbuan për Bllace

Atdhe s'dua të kërkoj ndjesë
S'dua sepse nuk meritoj
Ndjesën tënde
Ikanakët si unë
Kanë një përfundim atdhe
Të injorohen
Dhe të përbuzen nga të gjithë

Prishtinë, 27 shtator 2019

Cikli i tretë
Këtu nuk dihet kurrë

DERISA I ZGJOJNË KËNDESAT E EGËR

Pohojnë se të vdekurit
Nuk këndojnë në këto varre
Mbrëmjeve vonë
Dhe mëngjeseve herët pa u zgjua vesa
Enden këndeje pari me këpucë të kuqe

Kur iu grisen shollat
Ulen në stomin e kujtesës
Arnojnë çastet e harruara
Dhe sërish fundosen
Në zgërbonjën e tokës së shkriftë

Njoh disa njerëz që për çdo mëngjes
Bashkohen me banorët e lashtësisë
Këndojnë himnet e të gjitha llojeve
Por më së shumti dëgjohen
Ato himne që u dedikohen perëndive

Njoh edhe disa perëndi
Që s'mejnë së kënduari
Për shpirtrat e të gjallëve të vdekur
Këndojnë e s'pushojnë
Derisa i zgjojnë këndesat e egër

ISHTE NJË TJETËR DIELL

Më kujtohen disa çaste
Të adoleshencës
Më kujtohet fare mirë
Kur pata mbjellë një akacie
Te një varr i panjohur
Dhe të nesërmen u zgjua pranvera

Pas saj si në ndonjë ëndërr magjike
U zgjua gjelbërimi
Dhe mbi sagën e tij madhështorë
Pashë për herë të parë
Se si fluturuan
Fluturat e kaltra të kujtimeve

Dielli atë ditë ngrohte
Shumë më mirë se herëve tjera
Ishte një diell magjik
I përskuqur
Por nuk na rrezite lëkurën e zeshktë
Si dielli i atdheut në kohët e sotme

AJO KRYQET DHE FLUTURAT

Nuk di ishte pasdite
Ose një mëngjes i vesuar
Por gjithsesi
Atë ditë binte një shi idhnak
Sa që i trembi
Kryqet e drunjtë në varret e krishterëve

Kudo e kërkova por askund
Asnjë gjurmë
Prej fërkemeve të saja
Më thanë shkarazi
Se kishte ikur diku larg
Me dy flutura te bardha

Ajo kryqet dhe fluturat
Te varret e vjetra
Për çdo ditë të lume
Hulumtojnë mos vallë
Do e gjejnë Shën Mërinë
Duke kënduar psalmin e dashurisë

PO DORËZOHET USHTRIA E SKELETEVE

Mbrëmë nuk fjeti i tërë qyteti
Ankthi si një zog i zi
I kishte mbuluar çatitë e vjetra
Vetëm dëgjohej në frikë
Galopi i egër i kalorësve të varreve

Nëpër trotuare pamë
Se si skeletet
Marshonin nën tingujt e marshit turk
Ecjen e eshtrave
Deri në një theqafje biblike

Njerëzit nuk bëzanin
Si në një marshim të varrtarëve
Kolona e dërmuar merrte frymë
Ecje e pakontrolluar
Sërish ecje deri diku askund

Prag mëngjesi në horizont
Nga varret e zbrazëta
U ngritën këmishët e bardha
Mbase po dorëzohet ushtria e skeleteve
Po dorëzohet pas një beteje bredhjesh

NJË TJETËR PEMË PËR VAJIN E QYQES

Asnjë pemë nuk mbeti në këmbë
Banorët e këtij qyteti
Dolën në shesh dhe i prenë
I prenë se dimri i acartë
Kishte mbërri para kohe
Në qytetin mistik të varreve

E prenë edhe drurin e qyqes
Ku të vajtojë e mjera
Pa drurin e saj ajo s'ka jetë
Andaj mbolli disa eshtra
Duke shpresuar mbase kot
Se do mbinë pemë te reja për këngën e saj

Dhe ndodhi siç ndodhin mrekullitë
Një mëngjes herët
Pamë disa filiza të njoma
Pamë duke mbirë
Nga dheu i shkrihtë i Kosovës
Një tjetër pemë për vajin e qyqes

KËTU NUK DIHET KURRË

Kot jeni duke trokitur
Ajo nuk banon këtu
Para disa viteve
Ose shumë me herët
Mbi një varr i harroi sandalet e kuqe

Ju thashë o njerëz prej hijeve
Kot jeni duke trokitur
Këtu nuk banon asnjë i gjallë
Vetëm të vdekurit mbrëmjeve vonë
Lozin një valle të lashtë mistike

Ngjanë që të lozin
Edhe të gjallët
Këtu nuk dihet kurrë
Se kush është i gjallë
E kush ka vdekur para një shekulli

NGA LËKURA E DERRIT TË EGËR

Ik nga trojet e mia
Largohu o kalorës i shtatë
I Apokalipsit
Nuk kemi se çfarë të të japim
Përpos vdekjes tënde

Ti edhe njëherë ishe këtu
Mbase nuk po të kujtohet
Se si ia mbathe
Ndoshta e mban në mendje
Kali e ngordhur te rrapet

Mos vallë i harrove
Edhe dizgjinët që të mbetën
Si peng i trishtuar
Mbetën në dorën e ariut të bardhë
Te Kroi i Zanave

Mbathja sa më parë
Në daç mos me i lënë këtu
Edhe opingat
Merre edhe lëkurë e derrit të egër
Me të cilën i shkele trojet e mia

MBRETËRIT APOKALIPTIK

Mbrëmë ishin këtu
Në këtë qytet të heshtjeve
Mbretërit e tërë dynjasë
Duke filluar nga ata të dritës
Deri te mbretërit e errësirës

Në këtë kasaphane
Kurrë nuk pushuan grindjet
Këputeshin dizgjinët prej ere
E thyheshin shalat prej fjale
Në këto varre grinden edhe përmendoret

Një lule e egër me gjemba
Fshihej pas një guri të murrmë
Fshiheshin edhe eshtrat
Çfarë nuk mund të ndodhë
Kur u zgjohet smira mbretërve apokaliptik

DO KORRIM ATË SE ÇFARË MBOLLËM

Më thanë se në këtë qytet të mistereve
Të gjallët vajtojnë
Kurse të vdekurit këndojnë
As bibla e as kur-ani
Nuk i ndihmon më askujt këtu

Çfarë mbolle do korrësh një ditë
Dikush dashurinë
E tjetri urrejtjen
Por domosdo të gjithë ne
Do korrim atë se çfarë mbollëm

Ti që mbolle trëndafila
S'do korrësh manaferra
Kurse tjetri në vend të dashurisë
Do korrë një urrejtje të paparë
Pasi që mbolli urrejtje në jetë

TË DIELËN E ARDHSHME

Kur erdhe nga varret
I grise rrobat pastra
Me të cilat të dielave shkon në kishë
I grise edhe pikëllimet
Çfarë ngjau në qytetin e të vdekurve

Kurrë askush nuk kuptoi
Asnjë rrëfim prej teje
Për grisjen dhe zhdukjen e këmishës
Së bardhë
Ndoshta ta përkujtoi pashnikun

Nuk di por nuk pate guxim të mendosh
Se si do e ndjen veten në kishë
Të dielën e ardhshme
Nuk mjafton vetëm lëkura e jote
Të cilën domosdo duhet ta mbulosh

Të pashë sot se si ishe fundosur
Në sirtarin e kujtimeve
Mbase i kërkoje pantallonat e grisura
Ose këmishën e bardhë
Për ta përjetuar aktin e dorëzimit

MBI FLOKËT E PAKREHURA TË GURËVE

Ky shi tredhak që bie me rrëmbim
Mbi gurët e varreve
Thyen
Pamëshirshëm thyen
Degët e lakuara të stinëve

Mbrëmë të përbeva me dashurinë
Ti nuk dëgjove asnjë fjalë
Për lindjen e kashelashave
Kurse shiu tredhak
Trokite si i çmendur mbi gurët e varreve

Ah ky shi me çfarë çmendurie
Lëshohet rrëmbyeshëm
Mbi flokët e pakrehur të gurëve
Po lëshohet edhe mallkimi i gjelbërimit
Mbi supet e thyera të degëve

Sërish sot pasdite përjetuam
Përmbytjet e shirave
Aq shumë u dëgjuan trokitjet e pikave
Sa që edhe shurdhmemecët
E kthyen kokën kah lagja e jonë

MBI NJË ARKIVOL TË KALBUR

Një kalimtar i uritur
Thotë se në këtë hapësirë mungon drita
I mungon edhe frymëmarrja
Nga sytë e lëbyrta
Burojnë hijet e thyera

Ai qante mbi një gur
Nuk di se çfarë guri ishte
Por megjithatë ishte gur i murrmë
Nga sytë e të cilit
Largoheshin disa lloje hijesh të verdha

Njerëzit u gjetën në befasi
Ky shah-mat pa asnjë zgjidhje
Dhe pa përfundim
I zgjat duart e uritura ka dritat e imagjinuara

Ne prapëseprapë u besuam
Gurëve të murrmë të varreve
Besonim se një njeri për çdo natë
Mbi një arkivol të kalbur
Pikturon portretin e shiut imcak

VETËM HESHTJA E GURËVE TË MURRMË

Kanë kaluar më shumë se njëqind vjet
Që asnjë lutje
Nuk u dëgjuan te varret e vjetra
Mbase këtu njerëzit kanë vdekur
Shumë më herët
Dhe nuk dinë asnjë lutje a psalm

S'dëgjojmë as zëra të hijeve
Kambanat janë ndryshkur
Para disa qindra viteve
Vetëm heshtja e gurëve të murrmë
Kohë pas kohe
Murmurit një lloj lutjeje të panjohur

Më pat thënë dikur moti
Im at se këto varre të fshatit tonë
Janë të një fisi të lashtë
Të cilit kurrë s'kanë kënduar këngë lufte
Në vend të tyre gjithmonë
Kishin kënduar shpatat e zeza

U VARROSËN PA LËNË ASNJË VARR MBI TOKË

Banorëve të këtyre varreve
Askush nuk di
Se kush ua shiti truallin
Secili kinse ka blerë nga dy gishta tokë
Pa firmosur mbi asnjë pergamenë
Dhe ka ikur

Thonë se erdhën të zhurmshëm
Dhe po ashtu ikën në heshtje
Pa diktuar njeri
Ikën tej përtejmes
U varrosën
Pa lënë asnjë varr mbi tokë

Thonë se ishin njerëz të padukshëm
Hije të zeza mbi tokat tona
Por gjithsesi ishin ushtarë
Dhe vraparë
Të pamëshirshëm të cilët me shekuj
I dogjën dhe i pjekën lisat dhe pemët

ASGJË TJETËR PËRPOS HIJEVE

Në këtë boshllëk nuk ka asgjë
Përpos gjeometrisë së vdekjeve
Hija e një peme
Dhe pasqyra konvekse
Stoikisht qëndrojnë në këmbë

Ngjanë që ndonjëherë
Të na dalin parasysh zërat e shurdhëta
Që u shëmbëllejnë gurëve
Asgjë tjetër përpos zërave
Dhe formës së heshtjes gjeometrike
Nuk mund të gjejnë këtu

Guri dhe varri i vithisur në ajër
Garojnë me heshtjen tinëzare
Të kësaj vdekjeje
Sërish një gur dhe një pasqyre
Vuajnë nga përbuzja e gjelbërimit

KËTA DRUR SI SKELET NJERËZISH

Në këtë mëhallë
Dyert janë kyçur me fjalë
Dhe heshtje
Asnjë dry nuk mund ta çelë
Portën e hyrjes së lutjeve

Kur erdhën të huaj këtu
I vranë me shigjeta të helmuara
Perënditë
Dhe nuk ka se kush t'i pranoj
Lutjet e mëkatarëve të akuzuar

Këta drurë si skelete njerëzish
Pa asnjë rrënjë në thelbin e tokës
Për çdo ditë nga pak
Po e vrasin gjelbërimin e ringjallur
Po e vrasin stinën me lule

KA KOHË QË KA VDEKUR KY QYTET

Kush i mbylli dyert e dyllta
Nga ky qytet ka kohë
Që janë larguar bletët
Asnjë shtëpizë hojesh s'gjetet
Nën akaciet e djegura

Më duket se kemi harruar
Se si piqet buka në çerep
Mbase këtu banorët s'hanë bukë
Kafshata e tyre
Është kafshatë e murrme prej guri

Më thanë se janë shterë krojet
As uji i bekuar
Nuk del nga burimet e dhembjeve
Ka kohë që ka vdekur ky qytet
Kanë ikur në ferr banorët fundit

KUR FRYNTE STUHIA

Më thoni njerëz
Nga cila sëmundje ikën njerëzit
Këtu nuk shoh asnjë copë letre
Asnjë diagnozë
Për vdekjen e banorëve të heshtur

Por prapëseprapë
Shoh se vdekjet në këtë qytet
Nuk janë të rastësishme
Në trungun e asaj peme
Lexoj një diagnozë të dyshimtë

Thonë se e vrau era atë varr
E vrau guri i murrmë
Kur frynte stuhia
Por gjithsesi banuesit e këtij qyteti
Patën një letërnjoftim të dyshimtë
Prishtinë, 28 shtator 2019

Adem Zaplluzha u lind më 1943 në Prizren, shkollën fillore dhe të mesme i kreu në vendlindje, ndërsa Akademinë Pedagogjike në Prishtinë. Një kohë punoi si mësues nëpër fshatrat Studençan të Therandës (ish Suharekës) dhe Hoça e qytetit, afër Prizrenit. Ndërkohë punësohet si përkthyes në Korporatën Energjetike të Kosovës. Me shkrime, kryesisht me poezi ,filloi të merret që nga mosha e fëmijërisë. Rugën letrare e nisi me vjershën e parë për fëmijë të cilën e botoi në revistën “Pionieri”, më 1957. Si i punësuar në Korporatën Energjetike të Kosovës bashkë me shokët e punës dhe pendës themeloi grupin letrar “Lulëkuqet e Kosovës”. Në kuadër të punës së këtij grupi letrar qe botuar përmbledhja “Ngjyra e kohës”, në të cilën u përfshi një numër i konsideruar i poezive të tij. Krahas krijimeve të publikuara në revistat për fëmijë, botoi edhe një serë shkrimesh nëpër gazetat e kohës që dilnin në Prishtinë dhe Shkup. Është anëtar i Lidhjes së Shkrimtarëve të Kosovës, prezent në disa Antologji dhe në librin “Kosova letrare” të poeteshës Monica Mureshan.

Është prezantuar në Leksikonin e Shkrimtarëve Shqiptarë 1501-1990, nga Hasan Hasani, në Leksikonin Shkrimtarët Shqiptarë për fëmijë 1872 - 1995 nga Odhise K. Grillo, si dhe në librin Portrete Shkrimtarësh nga Demir Behluli, Prishtinë, 2002.

Në maj të vitit 2013 Klubi i Artistëve dhe i Shkrimtarëve të Durrësit ia ndau çmimin e karrierës për kontributin e dhënë në letrat shqipe. Jeton dhe krijon në Prishtinë.

BOTIME TË AUTORIT

1. “Puthje”, poezi, “Rilindja”, Prishtinë, 1974.
2. “Ecjet e viteve të mëdha”, poezi, “Jeta e Re”, Prishtinë 1995.
3. “Çamarrokët e Thepores”, poezi për fëmijë, “Shkëndija”, Prishtinë 1996.
4. “Muret”, poezi, “Jeta e Re”, Prishtinë, 1997
5. “Morfologjia e dhembjes”, poezi, “Faik Konica”, Prishtinë, 2000
6. “Ai vjen nesër”, poezi, Qendra e Kulturës, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2007
7. “Letër nga mërgimi”, poezi, Klubi letrar “Fahri Fazliu” Kastriot, 2007
8. “Letër nga mërgimi 2 “ poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar , “Fahri Fazliu”, Kastriot 2007
9. “Udhëdarja”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar , “Fahri Fazliu”, Kastriot , 2008
- 10 “Thirrje e gjakut”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”Kastriot 2008
11. “Asgjë sikur molla”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2009.
12. “Vesa në lotin tim”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, 2009,
13. “Puthja e gozhduar”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”, Kastriot , 2009.

14. "Kashelasha në vargje", poezi për fëmijë," Qendra e kulturës, Kastriot, 2009.
15. "Pema e bekuar", E përkthyer, Rumani, 2010.
16. "Bajraktarët e vatanit", poezi satirike, Klubi letrar, "Fahri Fazliu" Kastriot , 2010.
17. "Hijet e ndryshkura", poezi,"Qendra e kulturës", Kastriot, 2010.
- 18."Stuhi në Kutulishte", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010.
19. "Posa ikte nata", poezi, "Qendra e kulturës ", Kastriot, 2010.
20. "Loja e myshqeve", poezi,"Qendra e kulturës", Kastriot, 2010.
21. "Lumëbardhi dhe gjëma", poezi,"Qendra e kulturës", Kastriot, 2010
22. "Metafora e heshtjes", poezi, "Qendra e kulturës", Kastriot, 2010
23. "Hyji në Prekaz", poezi,"Qendra e Kulturës", Kastriot, 2010.
24. "Sinorët e hinores", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot 2010.
25. "Don Kishoti dhe Rosinanti", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2010
- 26."Zjarri i dashurisë", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2010
27. "Kur likenet vallëzojnë", poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2010
28. "Ditari në vargje", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2010
29. "Tingujt që nuk përfundojnë", poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2010.

30. "Shtegu i mallit", poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2010
31. "Korniza e thyer", Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2010
32. "Zgjimi i gjëmës", Poezi, Shoqata e Shkrimtareve, Kastriot, 2010
33. "Vallja mistike", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2010
34. "Merre kodin", Poezi për fëmijë, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2011
35. "Letër atdheut" poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2011
36. "Tejdukshmëria e shiut", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2011
37. "Përtej teje", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2011
38. "Sa afër e sa larg", poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2011
39. "Vallja e zanoreve", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2011
40. "Ikja e eshtrave", Poezi për të rritur, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2011
41. "Kalorësit e mjegullave", Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012
42. "Hingëllimat e shiut", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
43. "Kur pemët i ndërrojnë këmishët". Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
44. "Mirëmëngjesi Imzot", Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012

45. “Kafshimi i mikut”, Poezi satirike, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
46. “Atje tej maleve”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve , Kastriot, 2012
47. “Heshtja që del në shesh,” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
48. “Portat e shpresës”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012
49. “Në dhomën time gjysmë të errët”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
50. “Kinse Lojë Shahu”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
51. “ Për çdo dekadë nga një baladë “, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
52. “Fusha e mëllenjave”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012
53. “E kujt është kjo vetmi”, Poezi, Shoqate e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
54. “Mos pyet për adresën e lumit”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
55. “ Stoli në parkun vjetër” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
56. “Urori i stralltë”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012
57. “Po të mos ishte fjala”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot,2012
58. “Thyerja e urave”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012
59. “ Trokëllimat në gjumin e dallgëve”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
60. “ Në flokët e dëborës”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012

61. “Një grusht nostalgji”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
62. “ Kur filluan të flasin njerëzit”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012
63. “Kur stinët kapërcejnë fshehurazi”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
64. “ Lisi në rrënjët e veta” , Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot 2012
65. “Eca ecëm dhe do ecim”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
66. “Fëmijët e erës”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot 2012
67. “ Çast në fund të stinës”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
68. “Si të flas me drurët”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
69. “ Më pëlqejnë mendimet e tua”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot , 2012
70. ”Andej dhe këndej kohës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot , 2012
71. “Zëri i heshtjes”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
72. “Kush i lexoi letrat prej erës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
73. “ Fluturimi i korbave në netët pa hënë”, prozë poetike, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012
74. “Koha e ime dhe koha e jote”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot , 2012
- 75.” Diku te një baladë”, Poezi, Shoqate e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
76. “ Sonte çdo gjë po i përngjan lotëve”,Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot, 2012

- 77 “ Ky def prej hëne”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2012
- 78.“Pyesni zogjtë në ikje ”,Poezi , Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot 2013
- 79 “ Fërfërimë gjethesh”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013
80. “Refrene yjesh”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013
81. “Te delta e mjellmave”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013
- 82.“Rinjohja”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013
- 83.“Diku në fund të një fillimi”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013
- 84.“Mëkati i hijes”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013
- 85.“Një zog prej uji”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2013
- 86.”Asnjë fjalë nuk frymon”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014.
- 87.”Daullet e një nate”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
- 88.”Sytë e gurtë të erës”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
- 89.”Kur dehen perënditë”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
90. “Fjetëm njëqind shekuj” Prozë poetike, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014.
- 91.”Kraçëllimat e natës”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014

92. “Ndjekësit e enigmave”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
93. “Atdheu i paçmuar”Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
- 94.”Psalm i harruar ”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”Kastriot 2014
- 95,”Për kë po bie moj kambanë”, Poezi Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
96. “Mbi flokët e ullukëve”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
97. “Menatë vijnë lejlekë”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
98. “Loti i gotës së dehur” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
99. “Stina asnjënëse”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
100. “Dëneste bashkë me erën” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2014
101. “Druri i pikëlluar”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
102. “Një grusht dashuri”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
103. “Lëreni zërin tim”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
104. “Shi në qytetin tim”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
105. “Si trenat e verbër ”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
106. “Zjarri i malli tim ”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
107. “Kur teshtin era”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014

108. “Mbi shpirtin e erës pagane”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
109. “Nëpër gjymtyrët e mjegullave”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2014
- 110.”Ajo nuk erdhi sonte” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
- 111.”Një hënë e zhveshur”,Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
112. “Nëpër plasaritjet e mureve”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
- 113.“Mes telave gjembor ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” ,Prishtinë, 2015
114. “Të vizatosh një zog në mur”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
- 115.” Nuk flenë as kuajt e dehur” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
- 116.”Fluturojnë zogjtë e verbër ” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
117. “Një shi prej bryme” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” , Prishtinë, 2015
118. “Në prehrin e pemëve” Poezi,Shtëpia Botuese “TREND” , Prishtinë, 2015
119. “Zëri i largët i shiut ”, Poezi Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
120. “Yjet e ngrira të kujtesës ” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
121. “ Thirrmat e hijeve”, Poezi, Shtëpia Botuese”TREND”, Prishtinë, 2015
122. “Dritaret e verbëta ”, Poezi, Shtëpia Botuese”TREND”, Prishtinë, 2015

- 123 . “Përtej portave të mbyllura” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2015
124. “Malli i etjes” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
125. “Kur qajnë pemët ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
126. “Të dielave në qytetin tim ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
127. “ Nëpër brigjet e kujtesës” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
128. “Rrugës qante një stërqok”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
129. “Kali im prej bore” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
130. “Përballë hijes së mollës ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND “, Prishtinë, 2016
131. “Jehu i zërave”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
132. “Në kujtesën e pemëve ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND “, Prishtinë, 2016
- 133.“Më mirë një gjysmë ëndrre ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND “, Prishtinë, 2016
- 134.“Një dry prej dylli ” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016.
- 135.“ Në anën tjetër të mendjes”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
- 136.“Sa shumë ethe pat dimri sivjet”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
137. “Enigmat e kashelashave ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
138. “Nuk i them unë dot kësaj liri” , Poezi,

- Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
139. “Fluturat prej letre ”, Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë, 2016
140. “Fluturimi i gjinkallës”, Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND”, Prishtinë, 2016
141. “Kumritë prej deltine”, Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND”, Prishtinë. 2016
142. “Më pritni te baladat e gurit”, poezi, Shtëpia
Botuese “TREND”, Prishtinë, 2017.
143. “Trenat këtu gjithmonë vonohen”, Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND”, Prishtinë. 2017
144. “Lulëzojnë gjethet e ulla”, poezi, Shtëpia
Botuese “TREND”, Prishtinë, 2017
145. “Teatri antik i kujtesës”, Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND”, Prishtinë. 2017
146. “Portreti i lirisë”, poezi, Shtëpia Botuese
TREND”, Prishtinë, 2017
147. “Një stinë delikate”, poezi,
Shtëpia Botuese TREND”, Prishtinë, 2017
148. “Te ullishtat e vjetra ”, Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND”, Prishtinë. 2017
149. “Ishim të lumtur si gjinkallat”,
poezi, Shtëpia Botuese TREND”, Prishtinë, 2017
150. “Pikëllimet e rrënjëve”, Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND”, Prishtinë. 2017
151. “Telat e shirave ” poezi, Shtëpia Botuese
TREND”, Prishtinë, 2017
152. “Një stuhi prej bryme”, Poezi, Shtëpia Botuese
“TRENDI”, Prishtinë. 2018

153. "Sonte s'ka dashuri " poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
154. "i shëmbëllente pluhurit kozmik", Poezi, Shtëpia Botuese "TRENDI", Prishtinë. 2018
155. "Llamburite atdheu i plagosur" poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
156. "Gurët e pjekur shtatë herë" poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
157. "Kur të dalë nga kjo stinë" poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
158. "Ishin thyer te gjitha urat " poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
159. "Gjethi i këputur në vjeshtë " poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
160. "Ti mundesh nëse do" poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
161. "Pëllumbat prej rrufeve", poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
162. "Diku në zbrazëtinë e ndërgjegjes", poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
163. "Retë e dendura të kujtesës ", poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2018
-
164. " Pak diell e shumë acar", poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2019
165. "Kur kyçen yjet e harresës ", poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2019
166. "Nga pragjet e shtëpive", poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2019
167. "Fluturat e djegura ", poezi, Shtëpia Botuese TRENDI", Prishtinë, 2019

168. “Përtej asaj peme”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
169. “ Kuajt e mjegullave”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
170. “Po të ishte ndryshe ”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
171. “Kur kthehen zogjtë e shiut ”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
172. “Mes gishtave të hijes”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
173. “kush i theu xhamat e shiut”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
174. “Poemat e dhembjekrenarisë ”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
175. “Marsi i çmendur në dy kohës”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
176. “ Kur dënesin varret”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2019
177. “ Mos më uroni udhë të mbarë”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë
178. “Nuk mjafton të kesh vetëm emër ”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2020
179. “Portat e mbyllura me dyllë ”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2020
180. “Deri në baladën tjetër ”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2020
181. “ Bleta e kaltër”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2020
182. “_Nën vezullime yjesh ”, poezi, Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë, 2020
183. “Duart e zhagmitura_ ”, poezi,

- Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë,2020
184.“_psherëtimat e gurëve ”, poezi,
Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë,2020
185.“Atdheu im i dhembjeve_ ”, poezi,
Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë,2020
186.“Vazoja me një pallto gri_ ”, poezi,
Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë,2020
187.“ Një hingëllimë si një gjëmë ”, poezi,
Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë,2020
188.“ Çfarë bëra për ty atdhe”, poezi,
Shtëpia Botuese TRENDI”, Prishtinë,2020

PËRMBAJTJA

Cikli i parë	
Për këtë temë kaq delikate.....	17
Derdheshin si lumenj të egër.....	19
Ndjej se atë natë.....	20
Kjo dhembje e pashëruar.....	21
Sa shumë poetë.....	23
Kjo flakë e ky zjarr.....	24
Nesër do të jetë tepër vonë.....	25
Më trego se ku ishe.....	26
Më vrit të mos ndjej dhembje.....	27
Për këtë temë kaq delicate.....	28
Ajo ishte një grua misterioze.....	29
Nëse më fton nesër do jetë vonë.....	30
Por asnjëherë nuk e pa herbariumin.....	31
Ne mbetëm të shtangur.....	32
Jemi puthur me shikime.....	33
Vetëm forca e flakes.....	34
Mos i besoni atij.....	35
Deti dhe ajo.....	36
Unë i mëshoja thumbit.....	37
Ose një frigorifer.....	38
Vetëm fjala dhe dashuria.....	39
Kur thuash të dua.....	40
Mu në të u dashurua djali.....	41
Kurse pas drake.....	42
Eja ashti siç vjen pran vera.....	43

Nuk mund të duroj më.....44

Cikli i dytë

Çfarë bëra për ty atdhe.....45

Askurrë nuk u gjunjëzua.....47

Aq shumë besuam te e nesërmja.....48

Kur ish në udhë të drejtë.....49

Sillej si oreol.....50

Ani që vdekjen kurrë nuk e pranova.....51

Kurrë nuk e panë dritën.....52

Loti i lënduar i atdheut.....53

Kam nevojë sonte.....54

Më varrosni në stom të udhës.....55

Qëndron përballë çdo stuhie.....56

Këtu atje dhe gjithkund.....57

Hapi portat e ngrira moj Evropë.....59

Për çdo ditë e në çdo kohë.....61

Që pa asnjë druajtje.....62

Kacafytemi me kontejnerët.....63

Jashtë fryn era jashtë bie shi.....64

Ecën e ecën me duar të mpira.....65

Djepi dhe arkivoli.....66

Era sërish frynte e nuk ndalej.....67

Por prapë se prapë.....69

Dua që kështu ta dua atdheun.....70

Mbase duhet të këndojmë.....71

Dukej si një problem matematikor.....	72
Mbi shtatin e lënduar të rrapeve.....	73
Ka çaste në jetë.....	74
Çfarë bëra për ty atdhe.....	75

Cikli i tretë

Këtu nuk dihet kurrë.....	77
----------------------------------	-----------

Derisa i zgjojnë këndesat e egër.....	79
Ishte një tjetër diell.....	80
Ajo kryqet dhe fluturat.....	81
Po dorëzohet ushtria e skeleteve.....	82
Një tjetër pemë për vajin e qyqes.....	83
Këtu nuk dihet kurrë.....	84
Nga lëkura e derrit të egër.....	85
Mbretërit apokaliptik.....	86
Do korrim atë se çfarë mbollëm.....	87
Të dielën e ardhshme.....	88
Mbi flokët e pakrehura të gurëve.....	89
Mbi një arkivol të kalbur.....	90
Vetëm heshtja e gurëve të murrmë.....	91
U varrosën pa lënë asnjë varr mbi tokë.....	92
Asgjë tjetër përpos hijeve.....	93
Këta drurë si skelet njerëzish.....	94
Ka kohë që ka vdekur ky qytet.....	95
Kur frynte stuhia.....	96

Katalogimi në botim – (CIP)

Biblioteka Kombëtare e Kosovës “Pjetër Bogdani”

821.18-1

Zaplluzha, Adem

Çfarë bëra për ty atdhe / Adem Zaplluzha. -
Prishtinë : Trendi, 2020. - 115 f. ; 21 cm.

ISBN 978-9951-757-52-2

